

Aan

De heer G. van den Elskamp
Heuvelseweg 1A
6741 CK Lunteren

Emmastraat 16

8011 AG Zwolle

T (038) 423 64 64

E info@ecogroen.nl

I www.ecogroen.nl

notitie

Contactpersoon

Pascal Peterman

Kenmerk

16471B

Status

definitief

Datum

23 oktober 2017

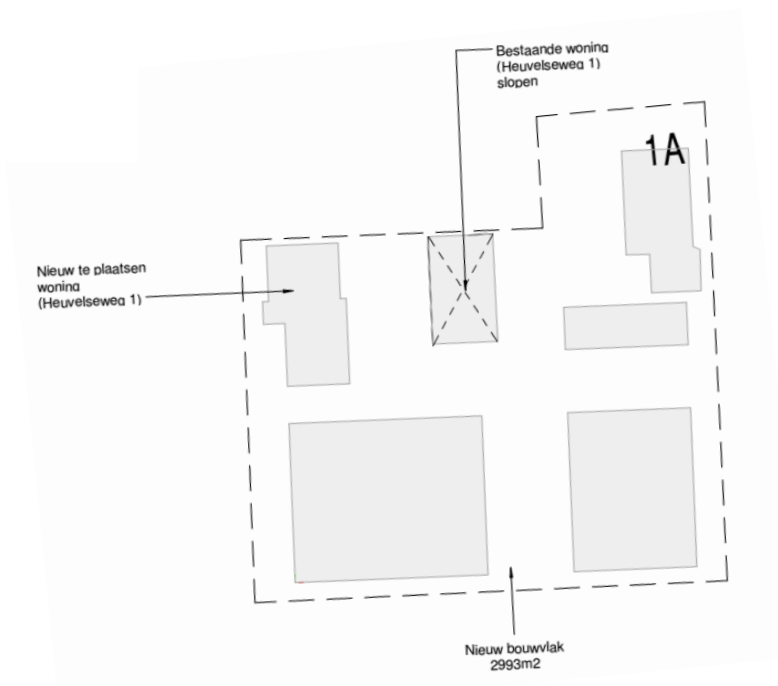
Betreft

Beplantingsplan voor het perceel bij sloop en nieuwbouw van de bedrijfswoning

Vraag en doel

Aan de Heuvelseweg 1 te Lunteren ligt het bouwbedrijf Gijs van den Elskamp. De heer Elskamp heeft de wens de bedrijfswoning te verplaatsen door sloop en herbouw (figuur 1).

Teken en adviesbureau van Middendorp maakt hiervoor een ontwerp. Middendorp heeft Ecogroen opdracht gegeven een beplantingsplan aan te leveren passend binnen dit ontwerp en conform de eisen van de gemeente Ede en de wensen van De heer Elskamp. Om de bestemmingsplanwijziging (vormverandering van het bouwvlak) van het agrarische buitengebied te wijzigen is naast het ontwerp een quickscan ecologie nodig vanwege de Wet Natuurbescherming. Dit onderzoek wordt door Ecogroen separaat verstrekt¹. Doel is om sloop en start bouw in 2017 uit te voeren.

Figuur 1 Figuur 1: Bouwblok met te slopen en nieuw te bouwen woning

¹ Brendeke, H. (2017). Quickscan natuurtoets Heuvelseweg 1, Lunteren. Beoordeling van effecten op wettelijk beschermde natuurwaarden. Rapport 16-471. Ecogroen bv Zwolle

notitie

Situatie

Op de schets Bepanting Heuvelseweg 1 en 1A (zie bijlage 3) is de bestaande beplanting aangegeven. De bomenrij langs de Veenderbeek is aangeplant op basis van het inpassingsplan van 2011 (zie verderop). Dit geldt ook voor de aanvullende beplanting in de oude houtkant aan de oostzijde langs het perceel. In deze houtkant groeien jonge zomereiken, sleedoorn, hazelaar en vuilboom. Deze bomen zijn tussen de oorspronkelijke bomen geplant. De oorspronkelijke bomen zijn zomereik, ruwe berk en zwarte els.

Op het erf zijn de volgende groenelementen aanwezig:

- Knotbomenrij (4 stuks) langs erfpad
- Goudiep, sierkers en een esdoorn voor woonhuis nummer 1A
- Sierkers voor het te slopen woonhuis nummer 1
- Knotbomenrij (6 stuks) ten westen van woonhuis nummer 1

Op het noordtalud van de greppel direct ten zuiden van het bouwblok zijn schietwilgen opgeschoten. Overige opvallende groenelementen zijn een solitaire berk bij de ingang van het erfpad. En een houtwal met ruwe berken en zwarte elzen met een hakhoutverleden. In de directe omgeving staan typisch voor de Gelderse vallei, knotbomen van zwarte els.

Figuur 2: Rij knotelzen tussen twee percelen direct ten noorden van het erf Heuvelseweg 1 en 1A

notitie

Werkwijze

Dit beplantingsplan startte met het verzamelen van de benodigde gegevens² en een veldbezoek (28 maart 2017). Hierbij is de bodem onderzocht middels een grondboring. Tot slot kon de heer Elskamp informatie verstrekken over de voorgenomen wijzigingen op het erf, de huidige groenelementen en de wensen voor landschappelijke inpassing. Tijdens het bezoek zijn de wensen van de bewoners verzameld. Vervolgens is de huidige beplanting geïnventariseerd in en rondom het erf op soorten en typen.

Voor het vaststellen van de toe te voegen beplanting is uitgegaan van:

- Landschapstype en historische kaarten;
- Voorwaarden van gemeente Ede;
 - Het voormalige inpassingsplan uit 2011 (dat nog verder gerealiseerd moet worden en waarop de overige groenelementen op aangevuld dienen te worden);
 - Inpassingssuggesties: Hoogstamboomgaard op het voorerf, aanvullen van de houtkant langs de Heuvelseweg en een nieuwe houtkant langs de west- en zuidzijde van het perceel en bomengroep;
 - Suggesties benoemd in de folder: Kiezen voor een fraaie omgeving, streekeigen beplanting in het buitengebied van Ede van het landschapstype Heide- en Broekontginningen.
- Onderzochte groeiplaatsomstandigheden;
- Bestaande beplanting (soorten en typen in de omgeving);
- Wensen bewoners.

Aan de hand van deze gegevens is een boom- en struiksoortenlijst samengesteld van soorten die thuishoren bij deze groeiomstandigheden. Op basis van de hiermee verzamelde informatie is vervolgens een beplantingsplan opgesteld in de vorm van een plantlijst (bijlage 1) en een inrichtingsschets (bijlage 2).

Voor het verplanten van de vier knotwilgen is een kort advies beschreven hoe dit het best kan worden aangepakt, zie onder advies, verplanten knotwilgen.

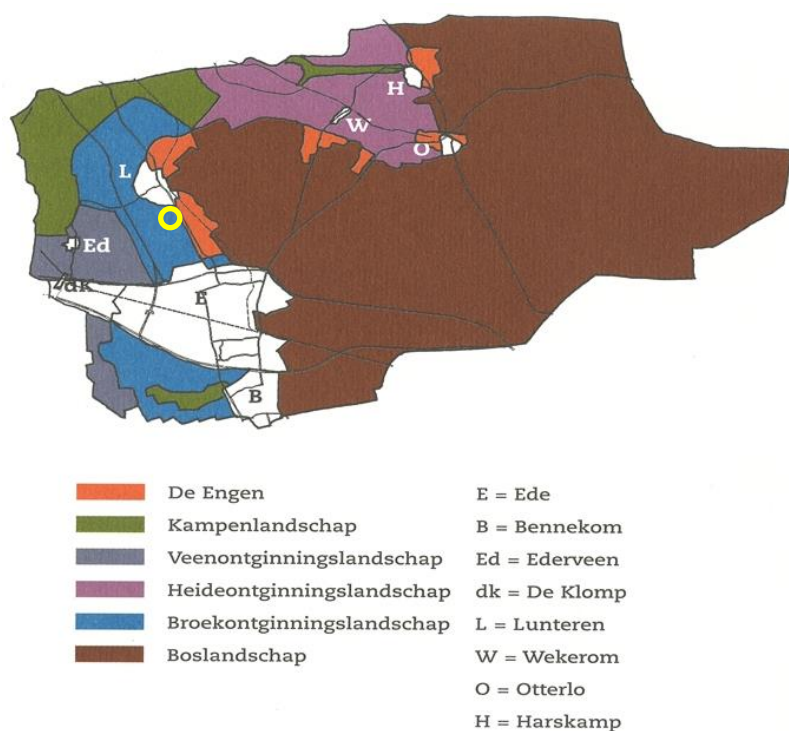
² Dit betreft: Digitale gegevens van het plangebied over grondwaterstanden en grondsoort, kennisneming van de gemeentelijke voorwaarden o.a. voortkomend uit de reactie op het principeverzoek bestemmingsplanwijziging, kadastrale gegevens en aantekeningen over het verplaatsen van het bouwblok van Agriteam Makelaars en het voormalige inpassingsplan Heuvelseweg 1A uit 2011.

notitie

Onderzoek

Landschapstypering en historie:

Het plangebied ligt in het landschapstype 'Broekontginning' (figuur 3). 'Broek' betekent in deze, 'moerassig beekdal'. Veel broeklanden waren daarom voor de landbouw onbruikbaar. Door een verbeterde manier van afwatering, zijn de gronden in de loop van de 19^e eeuw ontgonnen. Ze werden ingezet als weiden voor het vee. Zo ontstond het broekontginningslandschap. Het betreft een open landschap met weinig en verspreide bebouwing en beplanting.

Figuur 3: Landschappen van Ede. Het plangebied ligt in een Broekontginningslandschap (gele cirkel). Bron: Gemeente Ede

Figuur 4: Historische kaart 1917 (100 jaar geleden) van het landschap rond Heuvelseweg 1 (gele cirkel). Bron: Kadaster.

notitie

Figuur 5: Historische kaart 1942 (75 jaar geleden) van het landschap rond Heuvelseweg 1 (gele cirkel). Bron: Kadaster.

De historische kaarten uit 1917 en 1942 laten zien dat ten zuiden, westen en oosten van het erf van de Heuvelseweg 1 lijnvormige groenelementen aanwezig zijn. Op het kaartje uit 1942 is eveneens een lijnvormig groenelement aanwezig ten zuiden van het erf bij de huidige greppel. Daarnaast is ter hoogte van de houtkant aan de oostzijde van het plangebied al een lijnvormig groenelement aanwezig op beide kaarten. Dit geldt ook voor de recent aangeplante rij van zomereiken langs de Veenderbeek

Bodem en waterhuishouding

De grondboring verduidelijkt de digitale bodemkaart (figuur 6). De bodemkaart geeft aan dat het perceel van de Heuvelseweg een gooreerdgrond (pZn21) ligt. Uit de boring blijkt dat het terrein voor de groenelementen volledig op een gooreerdgrond ligt. De p in pZn21 staat voor geploegd. Een gooreerdgrond komt vooral voor onder grasland en zijn ontstaan in nattere, lager gelegen delen in het Pleistocene zandlandschap. Uit de boring blijkt het volgende:

- 0-55 cm min mv: Teelaarde humeus, zwak lemig matig fijn zand (Bruin/zwart)
- 55-65 cm min mv: humeus, zwak lemig matig fijn zand (Donker bruin)
- 55->120 cm min mv: humusloos, leemarm matig grof zand (Geel)

Volgens de bodemkaart is de grondwatertrap VI met gemiddeld hoge grondwaterstanden tot 40 á 80 cm onder maaiveld (mv) en lage grondwaterstanden in droge perioden groter dan 120 cm onder maaiveld. Tijdens het veldbezoek is grondwater aangetroffen op 90 cm onder maaiveld.

Figuur 6: Opgeboorde grond in het graslandperceel aan de westzijde van het erf.

notitie

Potentiële boom- en struiksoorten

Op basis van bovenstaande grondsoort zijn potentiële boom- en struiksoorten benoemt (tabel 1):

Potentiële boom- en struiksoorten van Gooreerdgrond voor het Broekontginningslandschap van het plangebied.

Voor houtkanten (*=boomvormer)	Haag rond voortuin en moestuin
Alnus glutinosa (zwarte els)*	Carpinus betulus (haagbeuk)
Betula pendula (ruwe berk)*	Fagus sylvatica (beuk)
Betula pubescens (zachte berk)*	Ligustrum vulgare (wilde liguster)
Corylus avellana (hazelaar)	
Fraxinus excelsior (gewone es)*	Haag rond fruitgaard
Lonicera periclymenum (kamperfoelie)	Acer campestre (veldesdoorn)
Populus tremula (ratelpopulier)*	Crataegus levigata (tweestijlige meidoorn)
Prunus padus (gewone vogelkers)	Crataegus monogyna (eenstijlige meidoorn)
Quercus petraea (wintereik)*	
Quercus robur (zomereik)*	Knotbomen
Rhamnus frangula (vuilboom/sporkehout)	Alnus glutinosa (zwarte els)
Salix caprea (boswilg)	Salix alba (schietwilg)
Salix cinerea (grouwe wilg)	Salix fragilis (kraakwilg)
Sorbus aucuparia (lijsterbes)	
Solitaire boom voor of naast het huis	Hoogstamboomgaard voorerf
Betula pendula (ruwe berk)	Zie bijlage 2 voor geschikte appel-,
Een hoogstamfruitboom (zie hiernaast)	peren-, pruimen- en kersenrassen
Sierappel of sierpeer	

Wens bewoners

De heer Elskamp gaf aan graag vrij uitzicht te behouden vanaf de nieuwe woning (Heuvelseweg 1) richting westen en noorden. Tussen de woonhuizen 1 en 1A is begroeiing gewenst, bijvoorbeeld een hoogstamboomgaardje. Deze begroeiing dient echter op voldoende afstand van de nieuwe woning te komen zodat in de toekomst de bouw van een opstal mogelijk blijft. De vier knotwilgen tussen de huidige te slopen woning en de te bouwen woning wil hij graag verplaatsen omdat deze wilgen te dicht op de toekomstige gevel staan.

notitie

Advies

Nieuwe beplanting

In overleg met de bewoners en rekening houdend met;

- groeiomstandigheden en bijbehorende soorten bostypen³ en vervolgens op basis van verspreiding,⁴
- het type groenelement en de soorten die de gemeente Ede heeft geadviseerd op basis van het voormalige inpassingsplan uit 2011, aangevuld met suggesties en die momenteel als natuurlijk element in de omgeving aanwezig zijn en
- de brochure 'Kiezen voor een fraaie omgeving, streekeigen beplanting in het buitengebied van Ede van het landschapstype Heide- en Broekontginningen' van de gemeente Ede,

hebben wij een sortimentlijst opgesteld voor zes typen groenelementen: Heg, houtkant, knotbomen, boomgroep, hoogstamboomgaard en een solitaire hoogstamfruitboom. De sortimentlijst is weergegeven in bijlage 1 en 2. Bijlage 2 is een door de bewoners nader te kiezen lijst met Gelderse hoogstamfruitbomen. De locatie van de elementen staat op het kaartje in bijlage 3.

Voor het realiseren van deze beplanting dient uitsluitend autochtoon plantmateriaal gebruikt te worden.

Autochtoon plantmateriaal is o.a. te verkrijgen bij Zaad en Plantsoen van Staatsbosbeheer contactpersoon Lammert Kragt, teamleider afdeling Zaad en Plantsoen, via zaad.plantsoen@staatsbosbeheer.nl. Zie ook de website:

<http://www.staatsbosbeheer.nl/over-staatsbosbeheer/dossiers/zaden-en-plantmateriaal/bestellen-zaden-en-plantmateriaal>

De fruitboomrassen zijn o.a. te bestellen bij boomkwekerij Ten Elzen, website: <http://www.tenelsen.nl/>

Type en afmetingen plantmateriaal

Voor de aanplant is uitgegaan van drie typen plantgoed, namelijk bosplantsoen, veren en bomen. Voor de heg en houtkant adviseren wij bosplantsoen. Voor de knotelzen voldoen veren het best. De lengteklasse van bosplantsoen en van veren verschilt per soort, dit is opgenomen in de sortimentlijst (bijlage 1). Voor de hoogstamfruitbomen en de boomgroep geldt een omtrekklasse van de stam van 10/12 centimeter.

Plantverband en groepsgrootte per soort

Het plantverband voor de houtkant met bosplantsoen is wildverband (voor een natuurlijker beeld), met een minimale onderlinge afstand van 0,6 meter en maximaal 1 meter (de oppervlakte per bosplant is gemiddeld 0,8 m²). De breedte van de houtkant is 4,5 meter. Langs beide zijden wordt met de 1^e rij gestart op 0,6 meter vanaf de rand. Hierdoor is ruimte voor 4 rijen (1^e rij op 0,6 meter, 2^e rij 1,7m, 3^e rij 2,8m en 4^e rij 3,9m). Tot slot adviseren wij de heg te planten met meidoornsoorten in gelijkbenig driehoeksverband op een afstand van 35 cm per been.

Voor de houtkant is het van belang de soorten groepsgewijs aan te planten omdat snelgroeende soorten bij volledige menging gaan domineren en de langzame groeiers wegconcurreren. De groepsgroottes zijn aangegeven in de sortimentlijst (bijlage 1).

De bomen in de hoogstamboomgaard en de boomgroep dienen minimaal 8 meter uit elkaar te staan. Optimaal is 10 á 12 meter.

³ Werf, S. van der, 1991. Natuurbeheer in Nederland deel 5, Bosgemeenschappen, Wageningen.

⁴ Maes, B., 2007. Inheemse bomen en struiken in Nederland en Vlaanderen, herkenning, verspreiding, geschiedenis en gebruik, Utrecht.

notitie

Verplanten bestaande knotwilgen

Vier van de zes knotwilgen groeien te dicht op de nieuw te bouwen woning en dienen verplant te worden naar de westzijde van de schuur (zie bijlage3). Buiten het groeiseizoen zijn deze knotwilgen direct verplantbaar, dus zonder kluitvoorbereiding. Dit kan omdat deze wilgen nog jong zijn en de soort goed regenereert. Echter als er voldoende tijd beschikbaar is dan is één jaar kluitvoorbereiding aan te bevelen.

De knotwilgen kunnen het best verplant worden met een laadschop (shovel), zie onder verplanttechniek.

Figuur 7: Voorbeeld van het verplanten van een knotwilg. De wilgen van dit plangebied zijn jonger dan het exemplaar op deze foto.

Indien voldoende voorbereidingstijd beschikbaar is verhoogt kluitvoorbereiding het verplantsucces. Hiervoor aan de voor en achterkant van de te verplanten houtkant een smalle verticale sleuf graven tot een diepte waarop geen wortels meer aanwezig zijn. De afgestoken wortels hebben één groeiseizoen de tijd om zich te herstellen van het afsteken. Binnen de kluit worden in dat jaar nieuwe haarwortels gevormd. Aan de binnenzijde van de sleuf dient antiworteldoek aangebracht te worden, waarna de sleuf vervolgens weer wordt gedempt met de uitkomende grond. Het volgende groeiseizoen moet gecontroleerd worden of deze groenelementen voldoende water kunnen opnemen, zo nodig moet extra water worden gegeven.

Overige voorbereidingswerkzaamheden

Naast de kluitvoorbereiding en eventueel water geven is het noodzakelijk inzicht te hebben in de ligging van kabels en leidingen. Tijdens de kluitvoorbereiding dienen de houtkant vors gesnoeid te worden. Indien geen kluitvoorbereiding plaatsvindt vors snoeien voor dat verplant wordt.

notitie

Verplanttechniek

De knotwilgen kunnen het best worden verplant met een zware laadschop (shovel). Indien kluitvoorbereiding is toegepast de betreffende breedte eerst aan één zijde insteken met de laadschop en vervolgens aan de andere zijde insteken en optillen. Het antiworteldoek dat een jaar vooraf was aangebracht, kan tijdens het transport blijven zitten en eventueel nog met een touw vastgebonden worden om de kluit nog beter bijeen te houden.

Indien geen kluitvoorbereiding plaats vindt het maaiveld voor elke knotwilg insnijden met de laadschopbak. Hierdoor wordt de wortelkluit aan de zijkanten niet losgetrokken bij het insteken van de laadschop. Vervolgens aan voor- of achterzijde insteken met de laadschop en tot slot aan de andere zijde insteken en het elementdeel optillen.

Seizoen

Het voorbereiden van de kluit en het verplanten moet tijdens de rustperiode (buiten het groeiseizoen) indien het niet vriest. Dit is tijdens een vorstvrije periode tussen november en maart. Deze exacte periode kan nog aangepast worden omdat dit afhankelijk is van temperatuur en neerslag.

Plantplaats

De plantplaats moet gelijkwaardig zijn aan de huidige groeiplaats (grondsoort en waterhuishouding). De plantplaats dient in optimale conditie gebracht te worden door een goed doorluchtte en voldoende bemeste plantplaats te maken. Bij het planten moet de positie t.o.v. de zon zo gelijk mogelijk zijn aan de huidige groeiplaats. Het herplanten moet beslist niet dieper zijn dan de oorspronkelijke diepte, eventueel kan juist 5 cm hoger geplant worden omdat de kluit nog wat kan inzakken. Bij het planten het antiworteldoek verwijderen.

Nazorg

Na het planten wordt een gietrand van grond aangebracht om de knotwilgen effectief van water te kunnen voorzien. Tijdens de nazorgperiode dient minimaal één groeiseizoen water gegeven te worden.

notitie

Bijlage 1 Sortimentlijst Heuvelseweg 1/1A te Lunteren

Soort	Type	Autochtoon verkrijgbaar ja/nee	Hoogte (cm)	Percentage (%)	Groeps-Grootte (stuks)	Plant-verband ***** (m)	Aantal (stuks)
Heg (ten oosten van bouwblok)							
Crataegus levigata (tweestijlige meidoorn)	Bosplantsoen	ja	50-100	50	Nvt	0,35	80
Crataegus monogyna (eenstijlige meidoorn)	Bosplantsoen	ja	50-100	50	Nvt	0,35	80
Fagus sylvatica (gewone beuk)	Bosplantsoen	ja	50-100	100	Nvt	0,35	75
Houtkant (west- en zuidzijde)**							
Alnus glutinosa (zwarte els)*	Bosplantsoen	ja	60-100	10	4-8	0,8x0,8	65
Betula pendula (ruwe berk)*	Bosplantsoen	ja	60-100	5	4-8	0,8x0,8	30
Betula pubescens (zachte berk)*	Bosplantsoen	ja	60-100	5	4-8	0,8x0,8	30
Corylus avellana (hazelaar)	Bosplantsoen	ja	50-100	5	2-4	0,8x0,8	30
Fraxinus excelsior (gewone es)*	Bosplantsoen	ja	60-100	10	4-8	0,8x0,8	65
Populus tremula (ratel populier)*	Bosplantsoen	ja	80-120	5	4-8	0,8x0,8	30
Prunus padus (gewone vogelkers)	Bosplantsoen	ja	50-80	5	4-8	0,8x0,8	30
Quercus petraea (winterik)*	Bosplantsoen	ja	60-100	20	4-8	0,8x0,8	130
Quercus robur (zomereik)*	Bosplantsoen	ja	60-100	20	4-8	0,8x0,8	130
Rhamnus frangula (vuilboom/sporkehout)	Bosplantsoen	ja	50-100	5	2-4	0,8x0,8	30
Salix caprea (boswilg)	Bosplantsoen	ja	60-100	5	2-4	0,8x0,8	30
Salix cinerea (grauwe wilg)	Bosplantsoen	ja	60-100	5	2-4	0,8x0,8	30
Knotbomen							
Alnus glutinosa (zwarte els)***	Veer	ja	175-200	100	Nvt	5	13
Boomgroep (3 essen)							
Fraxinus excelsior (gewone es)	Boom	ja	10/12	100	Nvt		3
Hoogstamboomgaard en solitaire appel							
Door eigenaar samen te stellen uit sortiment beschreven in bijlage 2****	Boom	nee	10/12	100	Nvt		9
Solitaire hoogstamfruitboom Lunterse pippeling	Boom	nee	10/12	100	Nvt		1

*Boomvormer. Door hakhoutbeheer wordt de houtkant in stand gehouden. Dit betekent dat de bomen en struiken om de circa 12 á 15 jaar op circa 10 cm boven maaiveld afgezet worden. Dit kan gefaseerd in aaneengesloten stukken van circa 25 meter.

**Indien gewenst kan kamperfoelie als plant extra in houtkanten bij geplant worden

Lonicera periclymenum (kamperfoelie)	Pot	ja
--------------------------------------	-----	----

***Na twee jaar de elzen op de gewenste knothoogte afzagen, bijvoorbeeld op 1,75 meter boven maaiveld

****Bij het samenstellen van sortiment voor hoogstamfruitbomen rekening houden met onderlinge bestuivingsmogelijkheden

***** Het plantverband voor de houtkant met bosplantsoen is wildverband (voor een natuurlijker beeld), met een minimale onderlinge afstand van 0,6 meter en maximaal 1 meter (de oppervlakte per bosplant is gemiddeld 0,8 m²). Tot slot adviseren wij de heg te planten met meidoornsoorten in gelijkbenig driehoeksverband op een afstand van 35 cm per been. De bomen in de hoogstamboomgaard en de boomgroep dienen minimaal 8 meter uit elkaar te staan. Optimaal is 10 á 12 meter.

notitie

Bijlage 2 Fruitrassen voor Gelderland

De onderstaande appel-, peren, pruimen- en kersenrassen zijn afgestemd op rassen die in Gelderland in het verleden vaak werden aangeplant op zandgrond. Bij de samenstelling is het van belang om een ras te kiezen die elkaar kunnen bestuiven met uitzondering van de zelfbestuivende rassen. Zelfbestuivers zijn aangegeven met een *.

Hoogstam appelfrassen voor zandgrond (Bron: Stichting Landschapsbeheer Gelderland)

Aantal	APPELS	moes/hand	smaak	pluktijd	Houdbaar
	Allington Pippin*	hand	zuur	eind september	redelijk
	Benoni	hand	zuur	begin sept	slecht
	Brabantse bellefleur*	hand/keuken	zachtzuur	oktober	zeer goed
	Court-Pendu	hand	zoet/zuur	nov	zeer goed
	Cox Orange Pippin*	hand	zoet/zuur	sept	goed
	Dubbele bellefleur/Ossenkop	hand	zachtzuur	oktober	slecht
	Early Victoria*	moes	scherpzuur	aug	slecht
	Glorie van Holland	hand/verwerking	zachtzuur	eind september	goed
	Groninger kroon*	hand/keuken/verwerking	zoetzuur	oktober	goed
	James Grieve	hand	zachtzuur	eind aug	goed
	Jan Steen	hand	zoetzuur	eind september	redelijk
	Jasappel	keuken	zoet	oktober	zeer goed
	Lemoenappel*	hand/moes	zachtzuur	oktober	zeer goed
	Lombarts Calville	hand	zachtzuur	begin sept	zeer goed
	London Pippin	hand/keuken	zachtzuur	oktober	zeer goed
	Lunterse pippeling	hand/moes	lichtzuur	oktober	zeer goed
	Oranje Reinette van Pomona	hand/keuken	zachtzuur	oktober	goed
	Present van Engeland*	hand	zachtzuur	oktober	zeer goed
	Princesse Noble/ Kroonappel*	hand	zachtzuur	eind september	redelijk
	Rode Boskoop Schmitz Hubsch	hand/moes/keuken/sap/verwerking	zuur	eind september	zeer goed
	Schone van boskoop	hand/moes/keuken/sap/verwerking	zuur	eind september	zeer goed
	Sterappel	hand	zachtzuur	begin sept	goed
	Yellow Transparant	hand	zachtzuur	eind juli	zeer slecht
	Zigeunerin	hand/moes	zuur	oktober	slecht
	Zoete Campagner	moes/keuken	zoet	begin sept	redelijk
	Zoete Kroon*	hand/moes/keuken	zoet	eind september	zeer goed
	Zoete Paradijs/vrouwjesappel	moes/keuken	zoet	eind september	zeer goed

notitie

Hoogstam perenrassen voor zandgrond (Bron: Stichting Landschapsbeheer Gelderland)

Aantal	PEREN	hand/stoof	smaak	pluktijd	Houdbaar
	Beurre Alexandre Lucas	hand	sappig/rins	eind sept	goed
	Beurre Hardy	hand	zoet	begin sept	slecht
	Beurre Lebrun	hand/verwerking	matig	begin sept	matig
	charneux/legipont/leopoldspeer	hand	zoet	begin sept	matig
	Comtesse de paris	hand	sappig	oktober	redelijk
	Conference*	hand	zoet/sappig	begin sept	slecht
	Dirkjespeer*	stoof	zoet	begin aug	redelijk
	Doyenne du Comice*	hand	zoet	eind sept	redelijk
	Franse Wijnpeer	hand	zoet/sappig	begin aug	slecht
	Gieser Wildeman*	stoof	zoet	eind sept	zeer goed
	Heerenpeer	hand/stoof	zoet	september	redelijk
	Josephine de Malines	hand	sappig	oktober	goed
	Jut	hand	goed/sappig	eind aug	slecht
	Kruidenierspeer/ Oomskinderpeer	hand/stoof	zoet	begin aug	slecht
	Noord Hollandse suikerpeer	hand	goed/sappig	begin aug	matig
	Nouveau Poiteau/snotpeer	hand	zoet	oktober	matig
	Oranjepeer*	hand/stoof	sappig	eind sept	redelijk
	Pondspeer	stoofpeer	zoet	oktober	zeer goed
	Provisiepeer	stoof	zoet	oktober	zeer goed
	Saffraanpeer	hand	zoetzuur	oktober	matig
	Saint Remy	stoofpeer	zoet	begin sept	zeer goed
	Sijsjespeer	hand	zoet	eind aug	redelijk
	Triumph de Vienne	hand	zoet	eind aug	slecht
	Williams bon Cretien	hand	muskus	eind aug	slecht
	Zwijdrechtse wijnpeer*	hand/stoof	zoet	oktober	slecht

notitie

Hoogstam pruimen- en kersenrassen voor zandgrond (Bron: Stichting Landschapsbeheer Gelderland)

Aantal	PRUIMEN	kleur	pluktijd
	Anna spath*	blauw	begin sept
	Belle de Louvain*	blauw	half aug
	Blauwe van Rilaar/Sanctus Hubertus	blauw	eind juli
	Bleufre	blauw	september
	Dubbele Boerenwitte*	wit	half aug
	Hauszwetsche*	blauw	eind juli
	Italiaanse Kwets*	blauw	begin sept
	Jefferson	geelgroen	begin sept
	Mirabelle de Nancy*	geel	half aug
	Monsieur Hatif (wijnpruim)	geel	augustus
	Opal*	blauwrood	eind juli
	Reine Claude 'd Oullins*	groen	eind juli
	Reine Claude Verte	groen	augustus

Aantal	KERSEN	kleur	pluktijd
	Bigarreau Napoleon	bont	half juli
	Dubbele Meikers*	rood	half juni
	Early Rivers	donkerrood	begin juni
	Hedelfinger Riesenkirsche	donkerrood	eind juni
	Inspecteur Lohnis	donkerrood	eind juni
	Koningskers	donkerrood	eind juni
	Merton Premier*	donkerrood	begin juni
	Morel	rood	eind juli
	Pater van Mansfeld	donkerrood	half juni
	Udense Spaanse	bont	eind juni
	Varikse zwarte	zwart	eind juni
	Wijnkers	rood	eind juni
	Zwarte Spaanse	zwart	eind juni

